

1383
1598
305

O F F I C I A
P R O P R I A
S A N C T O R U M
P R O C A M A L D U L E N S I B U S .

OFFICIA
PROPRIA
SANCITORUM
PRO CAMALDULENSIBUS.

S
C
7.
m
9.
lo
14.
cu
S. P
2.
13.
12.
Off
sa
In
Ca
Inve
dibe
cum

eun
bis
R.
pi
v.
Me
F

OFFICIA PROPRIA SANCTORUM

Recitanda à Monachis, Eremitis, ac Monialibus CAMALDULENSIBUS

Ad præscriptum Breviarii Monastici accommodata.

PARS HIEMALIS.

7. Februarii. Translatio Corporis SS. P. N. Romualdi Abbatis, *duplex prima classis* cum Octava, pro Eremitis tantum.
9. Februarii. S. Raynaldi Episcopi & Confess. *duplex, cum commem.* S. Apolloniae Virg. & Mart.
14. Februarii. Octava S. P. Romualdi Abb. Pro Eremitis tantum. *Duplex, cum commem.* Oct. S. Scholasticæ, ac S. Valentini Presb. & Martyris.
S. Petri Damiani Episc. & Confess. *duplex, cum commem.* Vigilia S. Mathiæ.
23. Februarii, excepto Anno bissextili, quia tunc de Vigilia fit die 24.
13. Maji. B. Fortis Confessoris, *semidupl.*
12. Junii. S. Parisii Confessoris, *duplex.*
Officium SS. P. N. Romualdi Abbatis, *recitandum in Feria tertia sub ritu semiduplici.*

DIE VII. FEBRUARII.

In festo Translationis Corporis SS.
P. N. Romualdi Abbatis.

Dupl. 1. Classis.

Cum Octava pro Eremitis tantum.

Ad Vesperas, Antiphona.

Inventa solitudine, cum reliq. de Laudibus infra. Psalm. Dixit Dominus, cum reliq. de Dominica.

Capitulum.

Eccli. 45.

Dilectus Deo, & hominibus, cujus memoria in benedictione est: similem illum fecit in gloria Sanctorum, & magnificavit eum in timore inimicorum, & in verbis suis monstra placavit.

R. breve. Os iusti, * Meditabitur sapientiam. Os iusti.

V. Et lingua ejus loquetur iudicium. Meditabitur. Gloria Patri. Os iusti.

Hymnus.

Festa dilecti tibi Romualdi,
Lux adest cultrix soboles eremi:

Funde jucundum melos, & canoras

Funde loquelas.

Stirpe præclara satus hic recenti

Laude, quæ præscam decorat Ravennam,

Incolas inter decus est adeptus

Majus Olympi.

Dum puer silvis cupidus vagatur,

Hic, ait, Christi famulus, relictis

Sæculi curis, Superum Parenti

Serviet aptè.

Sic Dei multo celebranda cultu

Præcinit mirus fera lustra Vates:

Sic pia gliscunt tenero latentes

Pectore flammæ.

Ecce cognatum stimulat ira

Særgius fundit genitor cruorem:

Ad pias natus fugit, & paternas

Dæserit ædes.

Martyr & primus patriæ sacerdos

Hic bis antiquo è tumultu resurgens,

Visus est illi pia ferre templi

Thura per aras.

Claustra, quo aspectu attonitus, se in
arcta

4 Officia propria SS. Camaldulensium:

Conjicit, favas miris hinc per undas
Vectis, æternæ duce sub Marino
Militat aulæ.

Sit Patri summo decus & potestas,
Sint tibi laudes hominum Redemptor,
Et tibi confors utriusque lucis

Spiritus alme. Amen.

Ÿ. Ora pro nobis beate Pater Ro-
muâlde.

R. Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

Ad Magnificat, Antiphona.

Care Jesu, benigne Jesu, mel meum
dulce, desiderium ineffabile, dulcedo
Sanctorum, suavitas Angelorum! æ-
stuans inenarrabili Divini amoris ar-
dore clamabat.

Oratio.

Familiam tuam, quæsumus Dômi-
ne, beati Romuâldi patrocínio con-
fidentem propitius respice: ut, quem
magistrum vitæ sibi delegit in terris,
eundem apud Majestatem tuam inter-
cessorem habere mereatur in cælis.
Per Dominum nostrum.

Ad Matutinum, Invitatorium.

Collaudemus Regem regum Dôminum,
* In translatione beati Romuâldi.

Psalmus. Venite, exultemus.

Hymnus.

Cardinem Mundi medium pererrans;
Prona jam noctis trahit astra currus:
Nos super cælum sacra Romuâldi
Facta feramus.

Cèllula inclusus flet, atque parcum
Fontis inclusum latici legumen
Sumit, & longas prece pertinaci
Decipit horas.

Moribus mentem decorans honestis
Corpus intorto lacerat flagello:
Ingemunt artus, animo alta cæli
Gaudia libat.

Incolas format nemorum, docetque
Nos viam tuto pede ire Patrum,
Qui Palæstinos coluere saltus,
Quique Canôpi.

Præscius casus aperit futuros:
Abstrahit sæcli laqueis potentes,
Et jugum Christi tumefacta cogit
Colla subire.

Hoc pio flexus monitore Petrus,
Patriæ linquit malè parta regna:

Nec crucis Christi generosa pondus
Terga recusant.

Arduum nudis pedibus cacumen
Appuli montis, scelus ut nefandum
Expict, jussis adigit verèndis
Scandere Othônem.

Sanat aëroto, stygis atra pellit
Monstra vi vocis penetrantis astra:
Arborem cellæ vetat incidentem
Tangere tectum.

Ignis extinguit rapidi furorem,
Et rates servat prece fluctuantes:
Regii Vatis réferat, docente
Numine, carmen.

Glóriam sancti Genitoris, atque
Prolis æternæ pariter canamus,
Nec Chori laudes taceant perennes
Flaminis almi. Amen.

In primo Nocturno, Antiphona.

Ut beatum Apollinarem videro, apud
sæculum ulterius non manebo.

Psalm. Beatus vir, cum reliq. ut in
Communi Confessoris Pontif.

Antiphona. Dum propriam emendare
vitam Mönachi despiciunt, de corri-
pièntis morte tractare cœperunt.

Psalmus. Quare fremuerunt.

Aia. Accènio mentis desiderio cœpit de
virtutibus in virtutes mirabiliter crescere.

Psalmus. Cum invocarem.

Antiphona. Marinus quoque gaudèbat
beato Romuâlde esse devotus, cui nu-
per ipse fuerat Prælatus.

Psalmus. Verba mea auribus percipe.

Antiphona. Per continuum annum nul-
lum alium habuit cibum, nisi tantum
per singulos dies unum pugillum cice-
ris elixi. *Psalmus.* Domine Dominus

noster. *Antiphona.* Quindecim annis
Sabbato tantum & Dominica die rigô-
rem jejûni intermittens, in continua
austeritate permansit.

Psalmus. In Dôpino confido.

Ÿ. Amavit eum Dominus, & ornavit
eum. R. Stulam gloriæ induit eum.
De libro Ecclesiastici.

Lectio i.

Cap. 44.

Laudemus viros gloriôsos, & parên-
tes nostros in generatione sua.
Multam glóriam fecit Dôminus magni-
ficèntia sua à sæculo. Dominantes in
potestatibus suis, homines magni vir-
tute,

Officia propria SS. Camaldulensium.

5

tute, & prudentia sua præditi, nuntiātes in prophetis dignitatem prophetarum, & imperātes in præsentī populo, & virtute prudentiæ populis sanctissima verba.

R. Dum quadam die post visionem attentius orāret, tanto Divini amoris igne mentem illius Spiritus Sanctus accendit, ut in fletum prorumpens, * Uberes lacrymarum rivos restringere non valeret.

V. Monachorum pedibus prostratus, tradi sibi monasticum habitum inenarrabili desiderio flagitaret. Uberes lacrymarum.

Lectio ii.

IN peritia sua requirētes modos musicos, & narrātes carmina Scripturarum. Homines divites in virtute, pulchritudinis studium habentes: pacificantes in domibus suis. Omnes isti in generationibus Gentis sue gloriam adepti sunt, & in diebus suis habentur in laudibus.

R. Dum patris ejus duritiam metuunt, * Conversioni illius aditum pandere non præsumunt.

V. Ravennæ Antistitem beatus Romuāldus impiger adiit, eique omne sui cordis desiderium patefecit. Conversioni illius aditum.

Lectio iii.

QUI de illis nati sunt, reliquerunt nomen narrandi laudes eorum: & sunt quorum non est memoria: perierunt quasi qui non fuerint, & nati sunt, quasi non nati, & filii ipsorum cum ipsis. Sed illi viri misericordiae sunt, quorum pietates non defuerunt: cum semine eorum permanent bona.

R. Cenobitæ Clarsenses Ravennatis Praefulis suffulti patrocinio, beatorum Romuāldum intrépida securitate suscipiunt, * Eique sanctae conversationis habitum tradunt.

V. In eo igitur monasterio triennium ferè transégit. Eique.

Lectio iv.

HEREDITAS sancta nepotes eorum, & in testamentis stetit semen eorum: & filii eorum propter illos usque in æternum manent: semen eorum, &

gloria eorum non derelinquētur. Cor: pora ipsorum in pace sepulta sunt, & nomen eorum vivit in generationem & generationem. Sapientiam ipsorum narrent populi, & laudem eorum nuntiet Ecclesia.

R. Tribus annis ipse, & Joānes Gradonicus sarculis terram frangentes, & triticum seminantes, * Ex manuum suarum labore vixerunt.

V. Qui nimirum dum agriculturam exercēbant, pondus jejunii duplicabant. Ex manuum.

Gloria Patri. Ex manuum.

In secundo Nocturno, Antiphona.

Vir sanctus mentis oculos in cælum figens, ut Deo in omnibus obtemperaret, non timebat hominibus displicere.

Psalmus. Domine quis habitabit.

Antiphona. Regēbat monachos sub stricta regulæ disciplina, neque alicui ab ea declinare impūne licebat.

Psalmus. Domine in virtute.

Antiphona. Parvipendebat autem, si quis ad tempus magnum quid inciperet, si non etiam in eo longanimiter perseveraret.

Psalmus. Domini est terra.

Antiphona. Vigiliis verò temperatē, & cum magna discretione faciendas maxime suadebat.

Psalmus. Cantate Domino. i.

Antiphona. Quadragesimali tempore, nisi necessitate inevitabili cogeretur, in cella jugiter morabatur.

Psalmus. Dominus regnavit.

Antiphona. Erat quasi unus de Seraphim, quia flamma Divini amoris incomparabiliter aestuabat.

Psalmus. Cantate Domino. ii.

V. Os iusti meditabitur sapientiam.

R. Et lingua ejus loquetur iudicium.

Lectio v.

BEATI Romuāldi corpus, quod in Monasterio Vallis Castri prius fuerat conditum, post quadringentos & sexaginta ferè annos, aperto tumulo integrum fuit repertum: eaque totius oris specie, membrorumque ac vestium compositione, ut somnum placide sapientis, non tanto ante tempore de-

functi præferret imaginem. Non multos post annos duo Mōnachi Subalpini, de auferendis clam sacris Reliquiis impium consilium iniēerunt. Mox opportunitatem nacti, nocturno tempore vēctibus & cūneis saxum moliuntur: sceleratas sancto corpori manus injiciunt, quasi integrum sublatūri. Sed vix commoverant, cum carnis specie in cinerem mox delapsa, ossa tantum supererant, quæ illi festinantes rapta, ac multas in partes divulsa in saccum immittunt, temploque egressi, in sepōsito atque inaccessō domus latibulo ita condunt, ut omnem perquirentium sagacitatem fallere facile possent.

R. Jam miles Christi assueto bello robustior, studēbat quotidie ad majōra proficere, ac semper semetipso fortior. * Nullas jam poterat enervati hostis insidias formidare.

V. Sæpe se in figuris Æthiopum, sæpe se per diversorum animalium species ostendebat. Nullas.

Lectio vi.

Summo manē in templum revēsi primi omnium surreptum Patris corpus exclamant: strēpitu, mœrore, luctu cōnōbium totum permiscetur. Abbas cellas omnes, omnes templi ædiūque angulos perlustrare, cuncta rimari, excutere, sed incassum: ergo missi prōtinus qui diversis itinēribus frustra sacrilegos persequerentur. Illi verò dies aliquot in cōnōbio comorati, nocte constituta cum rebus quibūsdam aliis ē sacrario sublatis, pretiosum saccum conducto jumento imponunt, ac Æsium versus iter arripiunt. Cumque prope arcis portam ad caupōnem divertissent, ibique sacras Reliquias in cubiculo diligēter clausissent, ut quædam ex iis divēderent, quæ postremò substulerant, urbem ingressi sunt. Insigne intēreā miraculum est consecutum.

R. Venerabilis vir dum in Sītria moraretur, per septem ferē annos inclusus mansit, * Et silēntium continuum inviolabiliter tenuit.

V. Verūntamen tacēte lingua, &

prædicante vita, vix umquam tantum in convertēdis hominibus laboravit. Et silēntium continuū.

Lectio vii.

Puer caupōnis filius ostium cubiculi, in quo sancta ossa posita erant, cum pertransiret, lucem quamdam effulgētem visus sibi conspicerē, rimis oculos admovet, ac statim perterritus, patrem magna voce ad restinguendum incendium, quod ingens arderet in cubiculo, plorans conclamat. Præcipitat moras pater, inspicit per easdem rimas, volvi flammæ ad tectum videt. Dejectis foribus, nullum ignis vestigium, nullæ flammæ repertæ. Vilis tantum saccus humi positus cernebatur, quem caupo exsolvens, ubi ossibus plenum offendit, novo terrore percussus, miraculi magnitudinem multis undique venientibus narrat. Intēreā Vallis Castri Mōnachi superveniunt, rem omnem ad Episcopum deferunt. Ejus jussu sacrilegi comprehēsi, furtum confitentur. Episcopus cum Clero univēso, & magna insequentis populi multitudine ad caupōnam se confert. Inde sanctissima ossa in majorem Ecclesiā translata honorifice collocat. Petēntibus verò Abbate & Mōnachis ea sibi ab Episcopo & Æsinis restitui, cum denegarēntur, res ad Picēni Legatum defertur.

R. Fagus super virum beatum impetum minans aliorum est ex Divina virtute projecta: * Ad speciosissimam eremum Camaldulensem, quam ipse ædificaverat.

V. Ut cunctis mirantibus cella omnino remaneret illæsa. Ad speciosissimam.

Lectio viii.

IS post multam partium contentionem, sanctas Reliquias, quibus ablata fuerant, restituendas decernit: brachii tamen ossē Æsinis concessō, quod illi summa ad hanc diem religione venerantur. Reliquum corpus magnificentissima pompa, in sancti Blasii ædem Fabriānum defertur: cujus celebritatis memoriā duo inter cetera illustriorem fecere. Alterum, quod excitata in itinere controversia, esset ne ad antiquum

Officia propria SS. Camaldulensium.

quum Vallis Castri monumentum, an Fabrianum eundum; mulus, cui facrum onus erat impositum nulla adigiratione potuit, ut ducentem Fabrianum viam omitteret. Alterum, quod pridie ejus diei, quo in oppidum tantus thesaurus illatus est: cum sub noctem suburbio appropinquaret, nec ullus ea de re nuntius ad cives pervenisset, omnes repente campanæ suæ ipsæ sponte cieri coeptæ, signum publicæ felicitatis præclarum dedere. Incidit hæc translatio in diem septimam Februarii, anni millésimi quadringentésimi octuagésimi primi. Eamque diem cum Patres tantum Camaldulenses sollemnem agerent: jussit postmodum Clemens Octavus ut ab omnibus, qui ad recitandas Divinas Horas tenentur, perpetuo celebraretur.

R. O aureum Romuæ sæculum, quod etsi tormenta persecutorum non noverat, * Spontaneo tamen martyrio non carebat.

V. Aureum sæculum, quod inter montium & silvarum feras tot cælestis Jerusalem cives alebat. Spontaneo. Gloria Patri. Spontaneo.

In iii. Nocturno ad Cantica, Añ.

Beata anima in celum raptæ, supinum jacere sanctum cadaver inveniunt.

Canticum. Beatus vir, qui in sapientia, cum reliq. de Communi unius Mart.

V. Lex Dei ejus in corde ipsius.

R. Et non supplantabuntur gressus ejus. Lectio sancti Evangelii secundum Mattheum.

Lectio ix.

Cap. 19.

IN illo tempore: Dixit Petrus ad Jesum: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te: quid ergo erit nobis? Et reliqua.

Homilia S. Joannis Chrysostomi.

Ex Homilia 65. in Mattheum, in initio & infra.

Quenam sunt hæc omnia, quæ te dicis, beatissime Petre, reliquisse? Anindinem, retia, naviculam, universumque piscatorum artificium: hæc tu omnia vocas? Ita, inquit, sed non ambitione quadam, aut inani gloria, verum ut pauperum plebem hac interroga-

7
tione introducam. Nam quoniam à Domino dictum est: Si vis perfectus esse, vende quæ habes, & distribue pauperibus, & habebis in celo thesaurum: ne quis pauperum opinetur, non posse ad perfectionem se pervenire, cum non habeat, quæ pauperibus offerat: querit Petrus, ut tu discas nihil minus propter inopiam habiturum.

R. Cum finem suum imminere conspiceret, * Tandem ad Monasterium, quod in Valle de Castro construxerat, rediit.

V. Viginti annis antè prædixerat, quia in prædicto loco oporteret eum quiescere, & nullo astante spiritum exhalare. Tandem.

Lectio x.

Querit, inquam, Petrus, ne frid à Petro perciperes, præsertim cum adhuc spiritus gratiæ non abundaret, ambiguitate perplexus jaceres, sed ut ab ipso ejus Magistro prolata sententia firma spe roboreris. Nam quemadmodum etiam nos pro aliis disputamus, sic Apostolus quoque ad universi Orbis commodum non dubitavit interrogare. A superioribus enim patet, nihil de se ipso ambiguisse; qui enim ipsorum celorum claves suscepit, quanto magis de ceteris, quæ in celo sunt, consideret? Tu autem illud diligenter expende, quam exquisitè duo illa, quæ Christus à divite petiit, ut scilicet pauperibus substantiam distribueret suam, & Christum sequeretur, breviter complexus est, dicens: Relinquimus omnia, & secuti sumus te.

R. Cum cepisset ejus corpus magis magisque molestiis ingravescere, * Noluit tamen vir sanctus in lecto decumbere.

V. Neque acquievit soliti rigorem jejunii, quantum poterat, relaxare. Noluit tamen vir.

Lectio xi.

Ambo enim hæc facta jam erant. Nam sua reliquerant, ut ipsum sequerentur, & eò quod omnia reliquerunt, sequi facilius potuerunt: & quoniam reliquerunt, confidere, atque gaudere ipsos admonébat. Quid igitur

Christus respondet? Amen dico vobis: quia vos, qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in throno maiestatis suae, sedebitis & vos super duodecim sedes, iudicantes duodecim tribus Israel. An igitur & Judas sedebit? minime. Quomodo igitur in duodecim sedibus sedebunt? quomodo pollicitatio haec adimplebitur? attende quomodo, & qua ratione lex est a Deo per Jeremiam promulgata, in qua haec continentur: Ad summum loquar super gentem, & super regnum, ut auferam, & perdam: & si convertetur gens illa a malis suis, me quoque poenitebit a malis, quae cogitavi eis facere.

R. Post legitimos labores exactos, tandem feliciter requievit. * Et solitariam vitam solitatio sine conclusit.

V. Nimirum qui sic obiit, ut praedixit, illuc transiit, quod speravit. Et solitariam vitam.

Lectio xii.

P Ariter enim, inquit, tam in bonis, quam in malis id facere soleo. Si enim restauratum me dixeris, non faciam; scilicet, si quis indignum se hac pollicitatione praebuerit: quod primo confestim homini accidit. Tremor enim vester & timor, ait, erit super feras: quod est contrarium fieri videmus, quia videlicet indignum se homo tali praebuit principatu: sic etiam Judas. Nam ne punitionum terrore desperationem nonnulli compulsi, duriores ad virtutem fiant; aut bonorum pollicitationibus in desidia dilabantur, utraque ista per Jeremiam corrigit, dicens: Et si minatus fuero, non diffidas: potes enim poenitentiam agere, & sententiam meam, sicut Ninivae, convertere: & si aliquod bonum promittam, propter promissionem non superius sis & piger.

R. Inclyte confessor Christi Romualde, Camaldulensium Pater & Dux intercede pro nostra, omniumque salute:

* Ut tuis adiuti precibus regna caelestia consequamur.

V. Militantibus sub tua sancta disciplina, pia intercessione subveni. Ut.

Gloria Patri. Ut.

Evangelium ut in Communi Abbatum.

A D L A U D E S,

& per Horas, Antiphona.

Inventa solitudine Romualdus adolescens dicebat intra se: O quam bene poterant Eremitae in his nemorum recessibus habitare!

Psalmus. Dominus regnavit, cum reliq.

Antiphona. Ubi cumque per silvas amenum locum reperire poterat, mox se ad Eremitae desiderium ejus animus accendebat.

Antiphona. Mens itaque ejus caelitus inspirata jam divinabatur in amore, quod impleturus erat postmodum opere.

Antiphona. Verè Angelus Dei, verè Propheta sanctus, & lux magna occulta Mundo in finibus nostris apparuit.

Antiphona. Grátias ágimus tibi omnipotens Deus, qui regionem nostram splendore tanti sideris illustrare dignatus es.

Capitulum. Diléctus Deo, ut supra in primis Vesp.

R. brev. Amavit eum Dominus, * Et ornavit eum. Amavit.

V. Stola glóriæ induit eum. Et ornavit. Glória Patri. Amavit eum.

Hymnus.

Lucis aspectus dubie resurgens
Incipit noctis tenebras fugare,
Lúcidas celsi Pater almus aedes
Intrat Olympi.

Ante bis denos obitum diemque
Prævidens annos réserat locumque,
Et sacro tempus sátagit supremum
Claudere sine.

Lustra bis vitæ duodena mensus
Et Deo centum famulatus annos,
Claustra tres inter, reliquosque vastas
Inter eremos;

Plenus in cælum properat diærum,
Spiritus cujus nive puriorem,
Ante conspectum Súperum Parentis
Angelus offert.

Omnium gaudet procerum coronis,
Angeli pura specie resurgit,
Et Prophetarum fruitur per alta
Regna decore.

Martyrum palmas rapit absque ferro,
Utque

Utque Confessor rutilat, catervis
Virginum septus, nivei pudoris
Præmia sumit.

Dive quos liquit tua magne virtus,
Da sequi nobis monitus, tuisque
Græssibus nostras vigili labore
Jungere plantas.

Glóriam Patri tribuamus omnes,
Glóriam Christo, memores salutis,
Glóriam sancti tibi concinamus
Ignis amoris. Amen.

V. Ora pro nobis beate Pater Ro-
mualde.

R. Ut digni efficiamur promissionibus
Christi.

Ad Benedictus, Antiphona.

Defosso post quinquennium tumulo san-
cti Viri corpus sanum illibatūque re-
periunt, velut tunc fuerat, cum sepul-
tura illud primitus tradiderunt.

Oratio.

Familiam tuam, quæsumus Dómi-
ne, beati Romualdi patrocinio con-
fidéntem propitius respice: ut quem
magistrum vitæ sibi delegit in terris,
eundem apud Majestatem tuam inter-
cessorem habere mereatur in cælis. Per
Dóminum nostrum.

Ad Tertiam, Antiphona.

Ubicūque.

Capitulum. Diléctus Deo, ut supra.

V. Amavit eum, ut supra.

Ad Sextam, Antiphona.

Mens itaque ejus.

Capitulum.

Eccli. 45.

Glorificavit eum in conspectu Re-
gum, & jussit illi coram pò-
pulo suo, & ostendit illi glóriam
suam.

V. Os justii, ut supra.

Ad Nonam, Antiphona.

Gratias agimus.

Capitulum,

Eccli. 45.

IN Fide & lenitate ipsius sanctum
fecit illum, & elegit eum ex omni
carne.

V. Lex Dei ejus, ut supra.

Ad Vesp. omnia ut in i. Vesp.

Ad Magnificat, Antiphona.

Inter vivos cælestis Jerúsalem lapides
ineffabiliter rutilat, cum ignitis beato-
rum Spirituum turris exultat; candi-

dissima stola immortalitatis indutus ab
ipso Rege regum vibrante in perpé-
tuum diadémate coronatur.

Oratio ut supra.

*Deinde fit commemor. S. Joannis de
Matha, ut in Breviario.*

DIE VIII. FEBRUARII.

*In festo S. Joannis de Matha Con-
fessoris. Duplex.*

*Omnia ut in Brev. cum commemor.
Octav. S. P. N. Romualdi in Laud.
Antiphona. Defosso. V. Ora pro no-
bis. Oratio. Familiam.*

*In ii. Vesp. à Cap. de seq. cum com-
memor. preced. & Octav. S. P. N. Ro-
mualdi, Antiphona. Inter vivos. V. Ora
pro nobis. Oratio. Familiam.*

Deinde S. Apollonia ut infra.

DIE IX. FEBRUARII.

*In festo sancti Raynaldi Episcopi &
Confess. Duplex.*

*Omnia de Communi Confess. Pontif.
primo loco.*

*In Hymno. Iste Confessor, mutatur
tertius Versus.*

*Et fit commemor. S. Joannis de Matha,
Antiphona. Hic vir. V. Justum deduxit.
Oratio. Deus, qui per S. Joannem,
ut in Brev. Deinde Oct. S. P. N. Ro-
mualdi, Antiphona. Inter vivos. V. Ora
pro nobis. Oratio. Familiam, ut supra.*

*Postea S. Apollonia Virg. & Martyr.
Antiphona. Veni sponsa. V. Spécie tua.
Oratio. Deus, qui inter cetera, & de
ea legit. xii. Lect. Apollonia Virgo &c.
ut in Brev. nisi incidat in Dominicam.*

*In Laud. fit commemor. Oct. S. P. N.
Romualdi, Antiphona. Defosso. V. Ora
pro nobis. Oratio. Familiam, ut sup.
& S. Apollonia, Antiphona. Simile est.
V. Diffusa est. Oratio, ut supra.*

*Vespere de S. Scholastica Virg. cum
commem. S. Raynaldi tantum.*

DIE X. FEBRUARII.

*In festo sancte Scholastica Virginis.
Duplex. secunda classis*

cum Octava.

*Omnia ut in Brev. sine commemor. Oct.
S. P. N. Romualdi in i. Vesper. &
Laudibus.*

*In ii. Vesp. fit commemor. Oct. S. P. N.
Romualdi, ut supra.*

DIE XI. FEBRUARII.

Quinta die infra Octav. S. P. N. Romualdi.

Invitatorium & Hymnus, ut in die Festi.

In primo Nocturno, Antiphona. Ut beatum Apollinatem videro, apud sacculum ulterius non manebo.

Psalmi Feriales.

Sermo sancti Bernardi Abbatis.

Serm. 1. de S. Victore.

Lectio i.

Sancti Romualdi vita & gloria specialis, non tam ad gloriam, quam ad virtutem provocat omnes, qui recto sunt corde. Non recti plane, sed perversi est animi, ante querere gloriam, quam exercere virtutem; & vel le coronari, qui legitime non certaverunt. Vanum est vobis, inquit, ante lucem surgere. Ita est: frustra ad celsitudinem nititur gloria, qui prius non claruit virtute. Frustra fatuae Virgines sponso obviam surgunt, quarum lampades extinguuntur: & ideo fatuae, quia vacuis gloriantur lampadibus, virtutis oleum non habentes.

Lectio ii.

Virtus, gradus ad gloriam: virtus, mater gloriae est. Fallax gloria, & vana est pulchritudo, quam illa non parturit. Sola est, cui gloria iure debetur, & secunde impenditur. Sancto Romualdo nec virtus, nec gloria deest: sed quemadmodum ambae res, & quo ordine in homine processerunt, id operae pretium intueri. Habemus enim, dilectissimi, in vita Romualdi & quod digne miremur, & quod salubriter imitemur. Tutius sane amulanda solidiora, quam sublimiora, & quae magis virtutem redoleant, gloriam minus. Studeamus proinde moribus conformari, cui in mirabilibus similari etsi volumus, non valemus.

Lectio iii.

Amulémur in viro sobrium viduum, devotum affectum; amulémur mansuetudinem spiritus, castimoniam corporis, oris custodiam, animi puritatem, ponere frænum iræ & modum linguae, dormire parcius, orare

frequentius, commonere nosmetipsos psalmis, hymnis, & canticis spiritualibus, diebus iungere noctes, & divinis laudibus occupare; amulémur charismata meliora. Amulémur, inquam, quod extitit liberalis in pauperes, patiens ad peccantes, benignus ad omnes. Hoc enim melius. In his forma est, cui imprimamur: in miraculis gloria qua reprimamur. Illa latifcent, ista ædificent; moveant illa, ista promoveant.

In secundo Nocturno, Antiphona.

Dum propriam emendare vitam Monachi despiciunt, de corripientis morte tractare cœperunt.

Psalmi Feriales.

Capitulum. Eccli. 47.

Glorificavit eum in conspectu regum, & iussit illi coram populo suo, & ostendit illi gloriam suam.

V. Justus germinabit sicut lilium.

R. Et florebit in æternum ante Dominum.

Oratio. Familiam tuam, ut supra.

Ad Laudes & alias Horas, omnia ut supra in die Festi; & sic dicitur per totam Octavam; & sic commemor. Octav. S. Scholastica, sicut etiam in Vesperis.

DIE XII. FEBRUARII.

Sexta die infra Octavam S. P. N.

Romualdi.

In primo Nocturno, Antiphona.

Accenso mentis desiderio cœpit de virtutibus in virtutes mirabiliter crescere.

Psalmi Feriales.

De Sermone S. Bernardi Abbatis.

Serm. 2. de S. Victore.

Lectio i.

Gaudete in Domino, dilectissimi, qui inter continua suae pietatis beneficia indulget hominem mundo, cujus multi salvarentur exemplo. Iterum dico gaudete, quod factus de medio appropriavit Deo, ut multo plures ejus intercessione salventur. In terris visus est, ut esset exemplo; in caelum levatus est, ut sit patrocinio. Ille informat ad vitam, illic invitat ad gloriam. Factus est mediator ad regnum, qui fuit incitator ad opus. Bonus mediator,

Officia propria SS. Camaldulensium.

qui sibi jam postulans nihil, totum in nos transférre desiderat, & supplicantis affectum, & supplicationis fructum. Quid enim quærat sibi, qui nullius eget?

Lectio ii.

Hæc dies gloriôsæ migrationis ejus, dies lætitiæ cordis ejus: exultemus, & lætemur in ea. Introivit in poténtias Dómini, gaudeamus quia nunc poténtior est ad salvandum. Hodie Romuáldus pósito corpore, tantò alacrior, quantò expeditior penetrávit in Sancta, similis factus in gloria Sanctorum. Hodie despécto mundo, & mundi príncipe triumphato, supra mundum victor ascendit, accípiens de manu Dómini coronam victóriæ. Ascéndit autem cum imménsa supelléctili meritórum, clarus triúmphis, miraculis gloriósus. Sedet veteranus miles, débita jam suavitáte & securitáte quiétus: securus quidem sibi, sed nostri sollicitus. O venerándam étiam ípsis Angelis sanctitátem, quam pari stúdio, etsi dispári voluntáte, & mali fúgitant, & fréquentant boni. Nec fácte dixerim quid virum ástruat sanctiorem, horum favor, aut pavor illórum.

Lectio iii.

O Miles eméríte, qui christiánæ militiæ duris labóribus Angélicæ felicitátis réquiem commutásti: respice ad imbélles & imbecilles commilitónes tuos, qui inter hostíles gládios & spirítales nequítias tuis láudibus occupámur. Quàm píum, quàm dulce, quàm suáve, o Romuálde, in hoc loco afflictiónis, & in hoc corpore mortis te cánere, te cólere, te precári. Nomen tuum & memoriále tuum, favus distíllans in lábiis captivórum, mel & lac sub lingua eórum, qui tui memória delectántur. Eja ergo fortis athléta, dulcis patróne, advocáte fídelis, exúrge in adjutórium nobis; ut & nos de nostra ereptiõe gaudeámus, & tu de plena victória gloriéris.

In secundo Nocturno, Antiphona.

Marínus quoque gaudébat beáto Romuálde esse devótus, cui nuper ipse fúerat Prælátus.

Psalmi FERIALES.

In Laud. fit commemor. Oct. S. Scholastica.

Vespera de S. Gregorio II. P. C. cum commemor. Oct. S. P. N. Romuáldi, ut supra, & S. Scholastica, ut in Brev.

DIE XIII. FEBRUARII.

In festo S. Gregorii II. Pontif. & Confessoris. Duplex.

Omnia ut in Brev. cum commemor. Oct. S. P. N. Romuáldi, & S. Scholastica in Laudibus.

Vesp. à Cap. de die Oct. S. P. N. Romuáldi, cum commemor. S. Gregorii, & Oct. S. Scholast. ac S. Valentini Presb. & Mart.

DIE XIV. FEBRUARII.

In Octava S. P. N. Romuáldi Abatis. Duplex.

Omnia ut in die Festi, præter Lectiones, ut infra.

In primo Nocturno, Lectiones de Scriptura occurrente, quæ si non occurrant, legantur de Libro Ecclesiastici, Laudemus viros gloriósos, ut in die Festi.

In secundo Nocturno, Lectiones ex libro Moralium S. Gregorii Papa. Deridetur justí simplicitas, ut in Communi Confess. non Pontif. secundo loco.

In tertio Nocturno, Homilia Venerabilis Bedæ Presbyteri in Evang. Ecce nos reliquimus ómnia ut in Conversione S. Pauli Apost. die xxv. Januarii.

In Laudibus fit commemor. Oct. S. Schol. & S. Valentini Martyr. ut in Breviar.

In ii. Vesp. commemor. Octava S. Scholastica, & SS. Faustini & Jovita Fratrum Martyrum, ut in Brev.

DIE XXIII. FEBRUARII.

In festo S. Petri Damiani Episcopi & Confess. Duplex.

Vespera de Cathedra S. Petri, cum commemor. S. Pauli, & S. Petri Damiani, Antiphona. Sacerdos & Pontifex. V. Amávit eum. R. Stolum glóriæ, de Communi Confess. Pontif.

Oratio.

Deus totíus sanctitátis & sapiéntiæ fons & origo, fac nos quæsumus beáti Petri Damiani Confessoris tui atque Pontíficis exémplicis doctrínisque proficere: ejúsque méritis & intercessiõe concéde, ut contémpnis mundani honóris illécebris, tibi fo-

bi soli vacare possumus. Per Dōmīnum nostrum Iesum Christum.

In primo Noct. Lect. de Script. occurr. Si autem occurrat in Quadrage. Lectio- nes. Fideles sermo, ut in Communi Con- fessoris Pontif.

In ii. Nocturno.

Lectio v.

Petrus Ravennæ honestis parentibus natus, sed à matre numerosam prolem pertasa derelictus, extraneæ mulieris opera famivivus colligitur, fovetur, & recreatur, ac genitricis ubertibus increpata illius favitia restituitur: mox utroque orbatus parente, fratris asperissimi tutelam subiit, sub quo tamquam vile mancipium, sordido victu & vestitu in abjectissimis officiis duram servitutem exercuit. Maxima vel tum religio & pietas in eo eluxit, dum repertam fortè pecuniam, non propriæ inedia sublevandæ, sed Sacerdoti, qui sacrificium ad expiationem suorum parentum offerret, addicere maluit: ab altero fratre Damiano Archipresbytero, ex quo sibi deinceps cognomentum assumpsit, tandem benignè susceptus, Faventiam primum, deinde Parmam ad litterarum studia missus, brevi ad eod profecit, ut ipsis magistris esset admirationi, & sui sæculi eloquentissimus habitus, Rhetoricam apud frequentissimos Auditores magno plausu exposuerit. Ciliciis interim, vigiliisque corpus domans, libidinum faces fluviâlibus aquis merfus restringebat: sacrisque peregrinationibus insistens, largis eleemosynis pauperum inopiam sublevabat, quos etiam ad suæ mensæ consortium adhibere, ipsisque ministrare sapius consuevit.

R. Inveni David.

Lectio vi.

Majoris perfectionis desiderio succensus Monasticum Institutum in Avellenensî Cœnobio apud Carriam, ubi & sanctus Romualdus habitaverat, ac per beatum Lodolphum discipulum suum, cum pluribus sanctioris vitæ ascetis florentem solitudinem fundaverat, lætus arripuit; quod multis postmodum Eremitis ac Cœnobiiis instructis, mirifice dilatavit. Vestium nitorem vel à primis tyrocinii sui annis ad eod exorruit, ut à

Magistro ad sancti Vincentii Monasterium, ubi vitam sancti Romualdi ex ipsius discipulis scribere didicit, aliquando missus, candidiorem tunicam, qua indutus erat, cum villiori commutaverit: metuens, ne ab omnibus spon- si potius, quam Monachi nomine appellaretur. Regularis officii signa præveniens ob nimias vigilias in morbum incidit, nec tamen adduci poterit, ut interim consuetam carniū abstinē- tiam relaxaret; sed divinitus convalescens, discretionē adhibita, sacris invigilare studiis, ac Divinarum Scripturarum scientia præfulgere maxime cepit.

R. Posui adiutorium.

Lectio vii.

Ejus doctrinæ & sanctitatis fama pervagante, à Stéphano ejus nominis Nono Romano Pontifice Cardinalis Hostiensis Episcopus, licet reluctans, adlectus est. Quo in munere ex obedientia suscepto, summa vigilantia commissum sibi gregem eloquentissimis sermonibus ad pietatem componere maxime studuit. Viduarum & Pupillorum cura suscepta, Ecclesiasticos proventus in eorum commodum erogabat. Duodecim Pauperibus quotidie ministrans, in pelvicala, ubi eorum pedes ablue- rat, cibum ipse sumebat, super nudum cratem brevissimo somno contentus. Tandem amissam contemplationum suarum quietem ingemiscens, Cardinalitia & Episcopali dignitate abdicata, se ad dilectam solitudinem recepit, impositam sibi ob id à Pontifice penitentiam centum annorum alacriter implens, variisque exemplis & rationibus factum excusans, ut propositi sui retinendi veniam impetraret. Interim assiduus vigiliis & carnis macerationibus senile corpus, variis serreis nexibus undique constrictum, atterere non desistit. Quadagesimæ tempore nil coctum accipiens, pomisque tantum absque ullo potu contentus, ob nimiam imbecillitatem aliquid infusi leguminis coactus est sibi indulgere; in utriusque tamen Quadagesimæ initio triduānam ab omni penitus cibo abstinētiā servabat.

R. Ille est qui ante Deum.

Le-

Lectio viii.

Variis Pontificiis legationibus, tum ante, tum post abdicationem suam fungi iussus est, quibus à Nicolaitarum hæresi & simoniaca labe purgatam Mediolanensem Ecclesiam Romane Sedi reconciliavit; Monasterii Cluniacensis immunitatem asseruit. Henricum Tertium Imperatorem ab uxoris prætenso divortio, & Ecclesiastica libertatis impugnatione deterruit. Ravennates, qui Archiepiscopo suo adversus Romanum Pontificem insurgenti adhaeserant, ad officium revocatos, à censuris absolvit. Jejunium sextæ Feriæ, & horarias beatæ Virginis preces, ejusque Sabbati cultum, ac feriæ secundæ Purgantium Animarum expiationi addictæ consuetudinem propagavit, necnon inferendæ sibi disciplinæ more suo, & discipuli sui beati Domini Loricati Prioris Sistræ exemplo maxime promovit. Cadolao Antipapæ Ecclesiam vexanti fortiter restitit, ejusque depositionem intra annum futuram prædixit. Aquam bis in vinum convertit. In summa paupers inopia cibos sibi cælitus afferendos prævidit. Clientes suos sæpius à periculis liberavit, aliisque miraculis claruit. Demum sanctitate & doctrina clarum, cum innumeris laboribus, scriptisque præstantissimis Ecclesiam illustrasset, Faventia octavo Kalendas Martii migravit ad Dominum; ab eadem ur-

be, ubi sacrum ejus corpus in Ecclesia beatæ Mariæ, miraculis clarum quiescit, in Patronum electus; cum ejus præsidium in difficillimæ obsidionis liberatione fuisset experta.

R. Justum deduxit.

In tertio Nocturno, Homilia S. Gregorii Papa in Evangel. Homo peregrè proficiscens, de eodem Communi, supra xii. Lectione, de Homilia in Evangel. Hoc est præceptum meum, de Communi Apostolorum pro Vigilia: vel de Feria, si celebretur in Quadragesima.

In Laudibus commem. Vigilia S. Mathia, Antiphonis & Vers. de Psalter. Orat. Da quæsumus omnipotens Deus, de Communi in Vigilia Apostolorum, nisi venerit in Quadragesima, de qua tunc nihil sit.

Vespera de S. Mathia Apostolo cum commemor. præced. Antiphona. Amavit eum Dominus. V. Justum deduxit.

R. Et ostendit, de Communi Confessoris Pontif.

Oratio. Deus totius sanctitatis, ut sup.

D I E XIII. M A J I.

In festa B. Fortis Confess. Semidupl.

Omnia de Communi secundo loco, mutatur tertius Vers. Hymni.

D I E XII. J U N I I.

Festum S. Parisii Confessoris, duplex, transfertur post Festum SS. Trinitatis; ac proinde ejus Officium recitandum ex parte Æstiva.

O F F I C I U M

S. P. N. ROMUALDI

A B B A T I S

*Recitandum qualibet Feria tertia non impedita Festo duplici à Monachi,
Eremitis, ac Monialibus Ordinis Camaldulensis
sub Ritu Semiduplici.*

Ex indulto SS. P. D. D. N. CLEMENTIS PAPÆ X.

I N I. V E S P E R I S.

Antiphona. Dómine, quinque talénta,
ut in Communi Confessoris non Pontificis.

Capitulum.

Eccli. 31.

Béatus vir, qui inventus est
sine mácula: & qui post au-
rum non ábiit, nec sperávit
in pecúnia & thesáuris. Quis
est hic, & laudábimus eum? fecit enim
mirabilia in vita sua.

R. Deo grátias.

R. breve. Os iusti, * Meditábitur sa-
piéntiam. Os iusti.

V. Et lingua ejus loquétur iudícium.
Meditábitur.

Gloria Patri. Os iusti.

Hymnus. Ille Conféssor, *ut in Com-
muni Confess. non Pontif.*

V. Amávit eum Dóminus, & ornávit
eum. *R.* Stolum glóriæ induit eum.

Ad Magnificat, Antiphona.

Chare Jesu, benigne Jesu, mel meum
dulce, desidérium ineffábile, dulcédo
Sanctorum, suávitás Angelorum! æstuans
inenarrábili Divíni amoris ardóre cla-
mábat.

Oratio.

Famíliam tuam, quæsumus Dómi-
ne, beáti Romuáldi patrocínio con-
fidéntem propítius respice: ut quem
Magístrum vitæ sibi delégit in terris,
eúmdem apud Majestátem tuam inter-
cessórem habére mereátur in cælis. Per
Dóminum nostrum.

*Inter Commem. pro S. P. Benedicto,
Añs. Sanctíssime Conféssor, ut in Brev.*

Ad Matutinum, Invitatorium. Re-
gem Confessorum Dóminum, * Veníte
adorémus.

Hymnus, Antiphona, Psalmi, & V.
*Nocturnorum de Communi Confess. non
Pontificis.*

*Lectiones primi Nocturni in hieme de
Scriptura, ut in Breviario, R. de
de Communi Confess. non Pontif.*

*In Æstate in primo Nocturno Lect. de
libro Ecclesiastici de Communi Confess.
Pontificis. Laudémus viros gloriófos.*

*In ii. Nocturno Antiphona, Psalmi,
& V. de Communi Confess. non Pontif.
Lect. ii. Nocturni de S. Petro Damia-
ni, ut infra in quolibet mense disposi-
ta. R. de Communi Confessoris non
Pontificis.*

*In iii. Noctur. Homilia S. Hieróni-
mi Presbyteri in Evangel. Ecce nos
reliquimus ómnia, ut in Communi Ab-
batum.*

Noná Benedictio. Cujus commemorá-
tionem cólimus.

Ad Laudes, Antiphona. Dómine,
quinque talénta.

Capitulum. Beátus vir.

R. breve. Amávit, *de eodem Communi.*

Hymnus.

Jesu coróna celsior,
Et véritas sublimior,
Qui confitenti sérvulo
Reddis perénne præmium:
Da supplicánti cœtui,
Obtentu hujus óptimi,
Remissionem criminum,
Rumpéndo nexum vinculi.

Voti-

Votiva lux recólitur,
Qua nos Paréntis ínclyti.
Dignis repénsa láudibus
Ad alta virtus évocat.

Hic vana terræ gáudia,
Et luculénta prædia,
Pollúta sorde députans,
Ovans tenet cæléstia.

Te, Chríste Rex piíssime,
Hic confiténdó jógiter
Calcávit hostem fórtiter,
Supérbum ac satéllitem.

Virtúte clarus & Fide,
Confessionis órđine:
Jéjuna membra déferens;
Dapes supérnas obtinet.

Proinde te piíssime,
Precámur omnes supplices;
Ut hujus Almi grátia
Nobis remittas débíta.

Glória Patri Dómino,
Glória Unigénito,
Unà cum Sancto Spírítu;
In sempitérna sæcula. Amen.

V. Justum dedúxit Dóminus pèr vias
rectas.

R. Et osténdit illi regnum Dei.

Ad Benedíctus, Antiphona. Euge fer-
ve bone, ut in Comuni Confessor.
non Pontific. Oratio. Familiam tuam,
ut suprà.

Ad Laudes pro commemor. S. P. Be-
nedícti, Antiphona. O beáti viri, ut
in Breviario.

Ad Horas omnia ut in Breviario
de Comuni.

In ii. Vesperis, omnia de Comuni,
præter Antiphona ad Magnificat, cu-
jus loco dicitur sequens. Inter vivos
cæléstis Jérúsalem lapides ineffabíliter
rútilat, cum ignitis beatórum Spí-
rituum turmis exúltat; candidíssima sto-
la immortalitátis indútus, ab ipso Re-
ge regum vibránte in perpétuum dia-
démate coronátur.

Oratio. Familiam tuam.

Commemoratio pro S. P. Benedícto,
ut suprà in i. Vesperis.

MENSE JANUARI.

Omnia ut suprà, præter Lektionen
secundi Nocturni que dicuntur ut in-
frá; & sic in aliis mensibus.

Ex sancto Petro Damiani tom. II.
vita S. P. N. Romualdi,

cap. I. Lectio v.

Romualdus Ravennæ, Sérgio pa-
tre, ex illustríssima Ducum fuit
stirpe progenitus. Cum ad adolescen-
tiam pervenisset, non leviter à sensus
illecebris alléctus, devotè se Deo com-
mendans, hujusmodi laqueos declina-
re satagebat. Et si aliquando venatio-
nis stúdio incumbens per silvas lo-
cum anticum reperisset, totus ad ere-
mi desiderium accensus in eremiticas
laudes prorumpébat. Cum autem ejus
pater Mundo vehementer intentus, ad-
versus propinquum suum inimicitias
exarcéret, eumque tandem violenter
de medio sustulisset: Romualdus licet
nullum perempto vulnus intulisset,
quia tamen neci interfuerat, tantireac-
tus dolore corréptus, penitentiæ cau-
sa ad Clásense monasterium beati Apol-
linaris se contulit, homicidarum more
diebus quadraginta in luctibus per-
mansurus, ibique districta peniten-
tia se jógiter macerans. Tandem sæ-
culi voluptatibus ac Mundo renun-
tians strictiorem vivendi formam am-
plexus est.

Lectio vi.

Cap. 2. & 3.

Cum enim Fratrem de Sæculi con-
témptu sapius audiret, & beati
Apollinaris semel atque iterum visio-
ne confortatus, quadam die juxta con-
suetudinem orationi incumberet, tan-
to Divini amoris igne illius mentem
Spíritus Sanctus accendit, ut in íletum
prorumpens, úberes lacrymarum rivos
restinguere non valeret; monachorum
se pedibus prostratus advolveret, tradi
sibi monasticum habitum inenarrabili
desiderio flagitaret. Illis verd ob durí-
tiam ejus patris hoc différentibus, Ho-
néstum Ravennatensem Antístitem, qui
antea cónobii Clásensis Abbas fue-
rat, adiit, & ab eo, ut à Fratri-
bus in collégium adscisceretur, im-
petrávit. In quo monasterio trién-
nium ferè transégit, ibique cón-
piens árduam perfectiónis sémitam
arripere, quam quidam ex illis re-
missus calcabant, quos & sæpè cor-
rigé-

16
rigebat; eorum incurrit indignatio-
nem.

Officium S. P. N. Romualdi in feria tertia.

Lectio vii.

Cap. 4.

Ducebat tunc temporis eremiticam vitam in Venetorum finibus beatus vir Marinus, ad quem Romualdus se contulit, & sub illius regimine degere instituit. Fulgebat autem Marinus, inter ceteras virtutes, animi simplicitate, & sincerissima puritate. Psalterium per singulos dies totum canebat, ruditer tamen: & plerumque de cella cum discipulis exiens per latitudinem eremi psallendo spatiabatur. Romualdus autem, quia Sæculum idiota reliquerat, aperto Psalterio vix suorum versuum notam syllabarum explicare valebat. At Marinus virgam in dextera gerens Romualdo è diverso sedenti sinistram capitis partem sæpissime verberabat. Quapropter Romualdus post multa, gravi admodum necessitate compellus, humiliter ait: Magister si placet à dextro me deinceps tempore percute, quia lævæ auris auditum jam funditus perdo. Tunc ille tantam ejus patientiam admiratus, indiscretæ severitatis disciplinam temperavit.

Lectio viii.

Cap. 5. & 6.

Petro ex Duce Dalmatiæ, & Joanne Gradonico illius familiarissimo, ejus & Marini opera Monachis factis, & ad perferendum cum ipsis solitudinis rigorem adjunctis, Romualdus accenso mentis desiderio cepit de virtutibus in virtutes mirabiliter crescere, & reliquos Fratres sanctæ conversationis gressibus longius antecire; ut jam quidquid inter Fratres sive de spiritualibus, sive de corporalibus ipse decerneret, cunctis acceptantibus ejus omnino sententia prævaleret. Quin ipse quoque Marinus gauderet esse Romualdo devotus, cui fuerat paulo ante prælatus. Admirabilis namque abstinentiæ per annum continuum in singulos dies ex uno pugillo elixi ciceris vixit. Tribus vero annis ipse & Joannes Gradonicus sarculis terram frangentes, & triticum seminantes, ex manuum suarum labore vixerunt; qui dum agricul-

turam exercebant, pondus jejunii duplicabant.

MENSE FEBRUARII.

In secundo Nocturno.

Lectio v. Cap. 7.

Non desuit diabolus beatum Romualdum variis tentationibus, initio præsertim conversionis agitare; magnificando scilicet gloriam Sæculi, quam reliquerat, & nullius meriti, quæ in Religione suffererat, accusando, multorumque laborum horrorem incutiens, in longæ vitæ spatio, quod promittebat, sæpè cellulam ejus percutiens, cum adhuc vix obdormiret, enim excitabat, & quasi jam imminente crepusculo per totam noctem vigilando deduxit. Per continuum ferè quinquennium super pedes ejus, & crura nocturno jacebat tempore, & ne huc illucque facile se verteret, typo phantastici ponderis aggravavit. Turpibus etiam visionibus aggrediebatur, quos tamen iniquos spiritus durissimis increpationibus effugabat, & Fidei armis se accingens, provocantibus hostibus in campum obviare se promptum offerebat.

Lectio vi. Cap. 8. & 9.

Quindecim annis per totam hebdomadam, exceptis Sabbatis & Dominicis diebus jejunavit, deinde juxta statuta à beato Silvestro remissionem Sabbati in quintam feriam commutavit, quod jejunii genus eremiticæ vitæ sectatoribus indixit. Licet autem ipse diem sæpissime absque ullo cibo transigeret, id tamen aliis omnino prohibebat, dicere solitus ad perfectionem tendenti, hoc summe congruere, ut quotidie comedat, & semper esuriant. Vigilias cum discretione faciendas persuadebat, licet somnum in tantum exosum haberet, ut illud gravissime puniret. Dicebat etiam melius esse unum Psalmum ex corde canere, quam centum cum mentis fabulatione percurrere. Hanc tamen gratiam non habentes hortabatur nequaquam desperare, neque ab ipsa corporali exercitatione tepescere, donec ipse, qui voluntatem dedit, tribuat aliquando facultatem. Tantummodo adjiciens orationis incensum,

sunt; mentis intentio in Deum semel fixa custodiat, quod exterius veniens cogitationum aura perturbat: ubi enim est intentio recta, contra voluntatem cogitatio veniens, non est nimium formidanda.

Leccio vii. Cap. 10.

DUm in Galliarum finibus moraretur, quemdam agricolam familiarem habebat, qui sibi in his, quibus in cella opus erat, aliquando inserviebat, & quod ei opportunum noverat, ditior charitate, quam rebus, de suae paupertatis inopia hilariter ministrabat. Hujus vaccam Comes quidam superbus impetu barbarico rapuit, ejus carnes parari sibi in prandium praecepit. Sanctus itaque Romualdus ad eundem Comitem concito gradu nuntium misit, ut pauperi animal redderet, humillima supplicatione depescens. Cujus preces protervo spiritu Comes respuit. At vix primum dicti animalis jam parati ad edendum frustum in os suum immisit, quod repente in illius gutture immobiliter haesit, ita ut intercluso spiramine, terribili morte necatus sit.

Leccio viii. Cap. 11. 12. & 13.

Alius vero Comes, Olibanus nomine, multis culpae ponderebus gravatus, sancti Romualdi suasionibus cedens, montem Casinum adiit, & in monasterio sancti Benedicti Divino servitio se irrevocabiter mancipavit. Interim Sergius sancti Romualdi Pater monachus effectus, aliquantulum post sanctae conversationis poenitens ad Saeculum redire conatur. Quo tamen Romualdus per nuntium audito, necessarium esse decrevit, ut inde discendens patri pereunti quantocyus subveniret. Incolae vero illius regionis ejus absentiam aegre ferentes, illum impia pietate perimere tentarunt, ut videlicet, quia eum non poterant retinere viventem, haberent saltem pro patrocinio terrae vel corpus exanime. At venerabilis Vir simulata demencia, illorum manus evasit, & libera facultate uti permissus baculo innixus nudis pedibus Galliarum finibus Ravennam usque per-

Offic. SS. Camald. P. Hiem.

venit, ibique patrem ad Saeculum redire volentem ita corripuit, donec ad salutis statum, Deo adjuvante, reduxit.

M E N S E M A R T I I.

In secundo Nocturno.

Leccio v. Cap. 14. 15. & 16.

Sergio parente ad sanctae conversationis gressus revocato, & feliciter vita functo, & Marino in solitudinibus Apuliae a latrunculis interfecto, Romualdus in palude Classis cellam figens, in loco, qui dicitur Pons Petri, habitavit. Postmodum vero non corporis aegritudinem metuens, non fastoris nauseam perhorrescens, sed ne imbecillitatis occasione quantumlibet se ab abstinentiae rigore remitteret, ad Classis itidem praedium, ubi est Ecclesia beati Martini, quae dicitur in Silva, migravit. Ibi vero quadam die dum Completorium caneret, ecce maligni spiritus repentino impetu cellam ejus ingressi, protinus illum in terram sternunt, immani corde conficiunt, & exhaustis longo jejunio membris dirissimos ictus illidunt. Tandem Romualdus inter ipsa percussionum verbera, respectu Divinae gratiae visitatus, in hanc vocem erupit: Care Jezu, dilecte Jezu, quare me dereliquisti? numquid omnino me inimicorum manibus tradidisti? Ad haec omnes inique spiritus Divina virtute fugati sunt.

Leccio vi. Ibid. & c. 17.

Post haec, tanta Divini amoris punctio Romualdi pectus accendit, ut totum cor ejus in lacrymas, quasi cera liqueceret, & de tot allisionibus sauciati corporis nil sentiret. Mox sanus & validus de terra surrexit, & licet impediante adhuc sanguine ad eundem Psalmi versum, quem reliquerat, rediit. In ingressu quippe demonum fenestra cellulae in frontem illius impexit, in qua manifesta postmodum cicatrix occalluit, quae evidens vulneris indicium, quamdiu vir sanctus vixit, ostendit. Igitur milles Christi afflicto bello robustior, quotidie ad majora proficere studebat, de viribus in vires crescere, & semper semetipso fortior nullas jam poterat enervati hostis insidias formidare.

B

Le-

Sæpe verò sibi in cella residenti velut teterrimi corvi, vel vultures iniqui spiritus videbantur assistere, & quasi ad custoditum animalis cadaver, quia non audébant accédere, cogebantur éminùs aspectare. Sæpè etiam se in figuris Æthiopum, sæpè se per diversorum species animalium ostendebant; quibus clarus Christi triumphator insultans dicebat: Ecce paratus sum, venite, & si qua in vobis est virtus, ostendite: Numquid victi jam estis: & máquinas certandi contra Dei servulum non habetis? eosque verbis exprobratoriis confundens, confestim velut missis totidem jaculis effugabat. Quapropter videns diabolus, quia per semetipsum contra Dei famulum prevalere non posset, ad callida argumenta conversus, quocumque vir Dei ibat, discipulorum ejus animos adversus eum in malitiam excitabat, ut quia retinere eum ab accenso sui fervoris impetu impossibile fuerat, saltem ab alienæ salutis cura compesceret, & quia ipse ab hoste superari minimè posset, vel ex aliis victoriam non negasset.

Aliquando namque ad locum, qui Balneum dicitur, in Saxenati territorio transit, ubi non paucò tempore commoratus, Monasterium in honorem beati Archangeli Michaelis construxit, à quo non longè cellam in ea habitaturus intravit. Cum verò ex septem numismatum libris ab Hugone Marchione acceptis sexaginta solidos pro restauratione Monasterii Palatioli fratribus in adiutorium direxisset, reliquum in opus simile reservando, Monachi sancti Michaelis belluino contra eum furóre commoti, facta conspiratione, unanimiter cellam ejus cum subdibus & phalangiis irrumpunt, verbèribus eum multis afficiunt, & dirèptis omnibus turpiter dehonestatum, de finibus suis expellunt, quapropter deliberaverat quidem Romualdus, ut deinceps sua contentus, alienæ salutis curam postpòneret: verum intèrno terrore correptus sententiam mutavit: ex-

dictis autem Monachis, unus in Sapin fluvium cadens extinguitur, super alios verò de nocte quiescentes repente tota communis ædificii fabrica corruit, & multorum membra contrivit.

MENSE APRILIS.

In secundo Nocturno.

Cum beatus vir Romualdus non longè à Catria moraretur, ex præcepto sancti Apollinaris qui ei apparuit, locum deferens ad suum Monasterium reversus est. Inclusus deinde in palude Commaclensi, quæ dicitur Origarium, indeque nimio palustris cœni fœtore, & corrupto aere, ita totus tumefactus, & depilatus exiit, ut nequâquam eadem, quæ inclusa fuerat species, videretur. Nam & caro ejus tota eatenus erat viridis, ut vix stellioni discolor appareret. Alio autem tempore in insula, quæ Pereum dicitur, à Ravenna duodecim milliariibus distante habitavit, ubi dum in cella cum Gulielmo ejus discipulo moraretur, angusti parietes habitaculi repente flamma corripuit, deinde ad alta conscendens dominari per tecta liberis jam viribus cepit; sed eo ad solitæ defensionis armamentum, nempe ad orationem, confugiēte, confestim, stridentés ignis globos Divina virtus extinxit.

Eodem tempore Othone juniore considerante præesse beatum Romualdum monachis Clascensibus, optionem dedit eligere quem vellent. At illi unanimiter expetunt Romualdum. Imperator autem diffidens beatum virum ad regiam aulam evocari posse per nuntium, ire ad eum per semetipsum voluit, & ad cellam ejus, sole jam occidente pervenit: cui Romualdus, quia magnum hospitem in parva domo suscepèrat, lectum suum ad quiescendum dare dignatus est, coopertorium tamen Rex noluit, quia aspèrrimum judicavit. Manè autem facto, Rex eum secum ad palatium duxit, ei que instare, ut Abbatiam suscéperet, multis precibus cepit. Tandem coactus beatus Vir

onus suscepit, referens hoc sibi non videri novum, sed ante quinquennium sibi fuisse divinitus revelatum. Regēbat itaque monachos sub districta Regulæ disciplina, neque alicui ab ea declinare impune licebat, ita ut neque nobilis, neque litteris eruditus quispam per actus illicitos in dexteram lavamque partem deflectere, vel à recta conversationis audēbat rectitudine deviare.

Lectio vii.

Cap. 23. & 24.

Obsidebat tunc temporis Rex Tiburtinam civitatem, quia cives inclytum ejus Ducem Mazolinum interfecerant, ipsum quoque Regem correptis armis à suis mœnibus exturbantes. Quare venerabilis Vir illuc ex Divina providentia missus, imminens tot animarum periculum delēvit. Cum enim pactum esset, ut Tiburtes ad honorem Regis murorum partem diruerent, obsides darent, & Ducis interfectorem ad ejus matrem catenatum dirigerent; beatus Vir suis ad Deum precibus omnia mitigavit. Aliud quoque bonum opus ibidem fecit: nam quidam monachus Venerius nomine cum tantæ humilitatis ac simplicitatis esset, ut omnes Fratres illum subsannando despicerent, tandem eorum ludibria amplius sustinere non valens, in solitudinem, inconsulto Abbate, secesserat. Ad illum igitur accessit Romualdus, & suis exhortationibus ad Abbatem reverti pro consensu reduxit. Qui iterum in solitudinem rediens non levia sanctitatis etiam post mortem reliquit indicia.

Lectio viii.

Cap. 25.

Tamvis Regi familiarissimus, qui ex præcepto Regis iurjurandum securitatis dederat Crescenzio Romano Senatori, in monte sancti Angeli obsessio, quo iurejurando decēptus, capitalem sententiam passus fuerat, à beato Romualdo Sæculum derelinquere iussus est; & ipse quoque Rex ex eodem crimine beato Viro confessus, penitentiae causa nudis pedibus de Romana urbe progrediens sic usque in Garganum montem ad sancti Michaelis

Ecclēsiā perrexit, per totam etiam Quadragesimam in Classensi monasterio beati Apollinaris mansit, ubi jejuniis & Psalmodiæ intentus, cilicio ad carnem indutus, aurata desuper purpura tegebatur, lecto etiam fulgentibus palliis strato, ipse in flore de papyris confecta tenera delicati corporis membra terebat. Promisit itaque Romualdo Imperium renuntiare, & monasticum suscipere habitum, & cui innumeris mortales erant obnoxii, jam ipse pauperculo subiectus, cepit esse debitor sui.

M E N S E M A J I.

In secundo Nocturno.

Lectio v.

Cap. 26.

Romualdus cum eodem Tamno & sancto Bonifacio, quem nunc felicissimum Martyrem se habere Russiana gloriatur Ecclēsia, nec non & cum aliis Teutonibus jam monachis, ipso Duce, effectis à Tiburis oppido ad monasterium sancti Benedicti, quod in Cassino constitutum est monte, devenit: ibique graviter infirmatus, Divina misericordia citò convaleuit. Habebat autem equum satis egregium: quem sibi Busclavi Sclavonici filius Regis dederat, factus ab eo monachus. Hunc Vir sanctus humilitatis studio permutavit, & lucrato concambio asinum laudabilem negotiator accepit, nimio quippe Redemptoris nostri desiderio, qui asellæ tergo consederat, Vir venerabilis hoc ipsum animal libentius equitabat.

Lectio vi.

Ibid. & Cap. 27.

Redit postea beatus vir Romualdus ad Pereum, ubi dudum habitaverat, ibique multis Fratribus aggregatis, ac per cellas singulas constitutis, tanto fervore eremiticæ conversationis rigorem & in se, & in aliis tenuit, ut illorum vita omnibus, ad quos eorundem fama pervenire poterat, mirabilis haberetur. Quis enim non obstupesceret, quis non immutationem Divinæ dexteræ predicaret; cum vidisset prius homines sericis, immò deauratis vestibus indutos, crebris obsequentium cuneis consipatos, omnium deliciarum

affluentiis assuetos, nunc eos cerneret uno byrso contentos, inclusos, discalceatos, incultos, & tanta abstinentia ariditate contritos? Faciebant autem omnes opera manuum, alii scilicet cochlearia, alii nebant, alii retia nectebant, alii cilicia. Quorum tamen omnium vitam sancti Bonifacii conversatio longius transcendebat, qui postea consecratus Episcopus, ad predicandum Evangelium in Prussiam missus, baptizato Rege, cum aliis innumeris martyrii coronam adeptus fuit.

Lectio vii. Cap. 28. 29. & 30.

Romuálto igitur in Pereo commorante, Busclávus Rex preces Imperatori direxit, ut sibi spirituales viros mitteret, qui regni sui gentes ad Fidem vocarent. Quare Romuáldum imperator aggréditur, & concedi sibi de suis monachis, qui illuc destinari utiliter valeant, deprecatur. Romuáldus verò id arbitrio suorum Fratrum commisit, ex quibus duo se ultrò obtulerunt, quorum alacri voluntate cognita, Romuáldus cum benedictione in Poloniam mittit, quò pervénti, & Rege salutato, in eremo per septennium secédunt. Cúmque linguam probe callerent, monachum ad urbem Romanam dirigunt, ut ab Apostolica Sede predicandi licentiam obtineat: qui dum reverteretur, ab apparitoribus Imperatoris ob suspicionem, quòd Busclávo regiam coronam à Sede Apostolica reportaret, captus, & carcerali custodiae mancipatus, ab Angelo mirabiliter liberatus fuit. Postea suggerente Romuáldo Imperator monasterium in honorem sancti Adelberti construxit, cui contigua Clafsénsis Coenobii pradia contulit, cui etiam Imperatori se monachum fieri ut promiserat renuenti, propinquam mortem, prout evenit, prænuntiavit.

Lectio viii. Cap. 31.

Dum verò habitaret in monasterio à se in finibus Parentinæ civitatis constructo ad magnæ perfectionis cum mulum pietas illum Divina provexit, ita ut Sancto afflatus Spiritu: & nonnulla ventura prospiceret, & multa

veteris ac novi testamenti occulta mysteria radiis intelligentiæ penetraret; & quadam die psallens in cellula, cum incidisset in hunc versiculum: Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac, qua gradiéris: firmabo super te oculos meos: repente sibi tanta lacrymarum effusio orta est, & ita mens ejus ad intelligendas Divinæ Scripturæ sententias illustrata est: ut ex tunc, & deinceps quàmdiu vixit, & quandocúmque voluisset, uberes sibi lacrymæ facillimè fluerent, & plurima illum Scripturarum mysteria non latebant. Frequenter etiam Divinitatis contemplatione raptus, æstuante Divini amoris ardore clamaret: Care Jesu, care, mel meum dulce, desiderium ineffabile, dulcedo Sanctorum, suavitas Angelorum, & similia. Quam lacrymarum abundantiam continere non valens, idèd Missam coram pluribus celebrare nolèbat.

M E N S E J U N I I.

In secundo Nocturno.

Lectio v. Cap. 32. & 33.

Miserunt aliquando ad beatum Virum Fratres, qui morabantur in solitudine, quæ Bisurcum dicitur, consilium flagitantes, qualiter conversari in eremo deberent, & diabólicos impugnationibus resistere. Quos Romuáldus multo salutari doctrinæ sale condidit, & multis contra antiqui hostis insidias virtutum armis instruxit. Alio quoque tempore rursus prædicti Fratres ad eum nuntios dirigunt, de eadem re consilium majore adhuc anxietate requirentes; quibus respondit: Ego nunc libellum de pugna demonum scribo, quem cum redieritis dabo, vel certè ipse forsitan vobiscum venio, ad quòd & se paratum ostendit. Cúmque navim ascendisset, exorta válda tempestate, omnibusque de vita ferè desperantibus, Romuáldus ad solita orationis armamenta cucurrit, & preces sub silentio fudit. Deinde mandavit Ansoni Abbati denuntiare nautis, ut nequáquam timerent, sed omnes incolumes evasuros absque ulla ambiguitate cognoscerent, prout illicò absque

absque ullo humano studio ipsa navis se direxit, & in portum Capreolæ civitatis intravit.

Lectio vi.

Cap. 34. & 35.

Venerabilis vir Romuāldus Bisurcum veniens hospitium recepit in cella, in qua Petrus ejus discipulus habitabat: cumque ibi aliquādo moraretur, videns quod Fratres ejus monita non susceperent, ad Camerinā Provīnciam in loco, qui Vallis de Castro antiquitus vocabatur, se contulit, ubi parva erat Ecclesia, & illic constructis cellulis cum suis discipulis habitare cepit. Ibi autem quantos animarum fructus per illum Dominus acquisiverit, quis valeat vel atramentō describere, vel lingua proferre? Cœpere namque homines ad poenitentiam hinc inde confluere, sua pauperibus misericorditer erogare. Alii Sæculum omnino relinquere, & ad sanctæ conversationis Ordinem spiritu fervido festinare. Erat enim Vir beatissimus, quasi unus de Særaphim, quia flamma Divini amoris incomparabiliter aestuabat, & alios quoque sanctæ prædicationis facibus incendebat; simoniam vero, quam ibi plures pro peccato non habebant, extirpare conatus est.

Lectio vii.

Cap. 36. 37. & 38.

Cum solēnni quadam die Fratres in Capitulo salutaris doctrinæ pabulo reficeret, de repente mandavit accurri ad cellam Fratris Gregorii, qui Archiepiscopus in Gentibus postmodum consecratus fuit, quia fur eam frangebatur, prout factum est; captusque fur jam parietes infringens, quem sanctus Vir postquam cibari fecerat, modeste correptum, & dulcibus verbis admonitum, redire ad propria in pace permisit. Postea demissis in Valle de Castro

nonnullis discipulis ad regionem Urbis veteris se contulit, & in possessione Pharulphi Comitum monasterium construxit. Tantus enim in sancti Viri pectore faciendi fructus ardor incaluerat, ut effectis numquam contentus, dum alia faceret, ad faciēda mox alia properaret, adeo ut putaretur totum Mundum in eremum velle convertere. Multos illic de Sæculo abstulit, & nobilium filios, inter quos etiam filius Guidonis Comitum fuit, qui vix effectus monachus, mortuus est, & ad ejus sepulcrum cæcus lumen recepit, & multi ægrotantes redditi sunt sanitati.

Lectio viii.

Cap. 39.

Audienti Romuāldus, quod beatissimus vir Bonifacius Martyrium subisset, nimio desiderio succensus, sanguinem pro Christo fundendi Hungariam mox ire disposuit. Constructis igitur tribus monasteriis, uno in Valle de Castro, altero prope Isinum fluvium, & altero juxta oppidum Esculanum, licentiam ab Apostolica Sede suscepit, & duobus ejus discipulis in Archiepiscopos consecratis, cum vigintiquatuor Fratribus iter arripuit. Cum vero jam in ipsis Pannoniæ finibus interessent, repente Romuāldus languore correptus ulterius ire non potuit. Cumque diutius pateretur, si quando redire diserneret, protinus ex agritudine convalescebat. Sin autem ire ultra tentaret, tota ejus facies intumescēbat, cibosque jam retinere stomacho languente non poterat. Cognita igitur Dei voluntate, cum septem ex supradictis, ac quodam viro nobilissimo Adhelberonis Ducis consanguineo, qui postea monachus effectus est, aliisque Teutonicis ad monasterium, quod in Urbis Veteris di-
tione construxerat, rediit.

²²
INTER COMMEMORATIONES

communes five Suffragia.

De SS. PP. Benedicto & Romualdo, ad Vesperas & Laudes, Antiphona. Isti sunt duæ olivæ, & duo candelabra lucéntia ante Dóminum.

℣. Latámini in Dómino, & exultáte iusti.

℟. Et gloriámini omnes recti corde.

Vel ℣. Iusti autem in perpétuum vivent. ℟. Et apud Dóminum est merces eórum, *si in Officio dictus fuerit* ℣. Latámini in Dómino.

Orémus.

FAc nos, quæsumus Dómine, beatórum Patrum nostrórum Benedicti & Romuáldi híc imitári labóres, ut eórum glóriæ participes esse mereámur in cælis.

PRO COMMEMORATIONE

S. P. Romualdi in Officio S. P. Benedicti semel in Hebdomadam.

Ad Vesperas & Laudes, Antiphona. Verè Angelus Dei, verè Prophéta sanctus, & lux magna occúlta Mundo in finibus nostris apparuit.

℣. Iustus germinábit sicut lílium.

℟. Et florebit in ætérnum ante Dóminum.

Orémus.

FAc nos, quæsumus Dómine, beáti Patris nostri Romuáldi híc imitári labóres, ut ejus glóriæ participes esse mereámur in cælis.

LAUS DEO.

Handwritten text, possibly "Hans"

Handwritten text, possibly "Hecce est"

X. 11. 64

988536 Bibliotheca 700,-
P.P. Camaldulensium in Bielany

Depozyt w Bibliotece Jagiellońskiej

09353

